Hz. DAVUD

- اِصْبِرْ عَلَى مَا يَقُولُونَ وَاذْكُرْ عَبْدَنَا دَاوُودَ ذَا الْأَيْدِ إِنَّهُ أَوَّابٌ

- ***(Rasûlüm!) Onların söylediklerine sabret, kulumuz Davud'u, o kuvvet sahibi zatı hatırla. O, hep Allah'a yönelirdi.***[1]

[1] Sad, 38/17.

Hz.Musa’dan Sonra Benî İsrâil:

- Hz. Musa’nın vefatından sonra İsrâiloğulları’nın başına Yûşâ b. Nün geçti. Hz. Yûşâ, savaşa gitmek istemeyen ve Tîh'e girildiği esnada 20 ve daha yukarı yaşlarda bulunup sahrada geçirilen 40 yıl içinde tamamına yakını ölen nesilden kimsenin bulunmadığı, tamamıyla yeni nesilden müteşekkil ordusunu Tîh'ten çıkarıp Ürdün'e götürdü ve 6 ay süren şiddetli bir muhasaranın ardından Eriha şehrini ele geçirdi.
- Hz. Yüşâ, daha sonra Beytülmakdis/Kudüs üzerine yürüdü ve şiddetli çatışmalardan sonra orayı da fethetti. İbn İshak'tan Eriha ve Kudüs'ün Hz. Musa tarafından fethedildiğine dair bir rivayet nakledilse de, âlimlerin ekseriyyetine göre, Hz. Musa, kardeşi Hz. Harun’un ardından Tîh'te ölmüştür. Onları Tîh'ten çıkarıp, Eriha ve Beytülmakdis'i fetheden Yûşâ'dır.

- Allah İsrâiloğulları’na bu mukaddes şehrin kapısından alçak gönüllü bir halde, kibir ve gururdan kaçınarak secde eder bir vaziyette girmelerini ve girerken de “Bizi affet” mânâsına gelen "hitta" demelerini emretmişti. Ancak onlar, bunun yerine, buğday mânâsına gelen "hinta" kelimesini söylediler. İsrâiloğulları, Allah tarafından kendilerine emredilen sözü değiştirmişler ve bu yüzden cezaya çarptırılmışlardır.
- ***O vakit onlara şöyle demiştik: Şu şehre girin, orada dilediğiniz gibi, bol bol yiyin, şehrin kapısından secde ederek geçin ve 'hitta/bizi affet! Günahlarımızın yükünü üzerimizden kaldır!' deyin ki, biz de kusurlarınızı bağışlayalım ve iyilik yapanlara sınırsız mükâfat verelim. Ama o zulmetmeye alışmış olanlar, kendilerine söylenmiş olan sözü başka bir sözle değiştirdiler. Bunun üzerine Biz de, alimlerin üzerine, yoldan çıkmalarından dolayı gökten bir azap indirdik.***[2]

[2] Bakara, 2/58-59.

- Peygamber Efendimiz, onların bu yakışıksız ve isyankâr tavrı hakkında şöyle buyurmuştur:

- " قِيلَ لِبَنِي إِسْرَائِيلَ: {ادْخُلُوا البَابَ سُجَّدًا وَقُولُوا حِطَّةٌ} [البقرة: 58]. فَدَخَلُوا يَزْحَفُونَ عَلَى أَسْتَاهِهِمْ، فَبَدَّلُوا، وَقَالُوا: حِنْطَةٌ، حَبَّةٌ فِي شَعَرَةٍ "

- *İsrailoğullarına, 'Beytülmakdis'in kapısından eğilerek (tevazu ile) giriniz ve bizi bağışla (hitta) deyiniz.' denildi. Onlar ise, kıçları üzerine emekleyerek girdiler ve (emrolundukları kelimeyi değiştirip), "Bize buğday başağında dane ver"' dediler.*[3]

[3] Buhari, İbn Hanbel.

- Hz. Yûşâ, Filistin'i bütünüyle aldıktan sonra, araziyi halk arasında taksim etti ve vefatına kadar onları Tevrat'a göre yönetti. Hz. Musa'dan sonra 27 yıl daha yaşadı ve 127 yaşında öldü. İsrailoğulları, Hz. Yûşâ'dan sonra başlarına geçen hâkimler tarafından idare edildiler. "Hâkimler İdaresi" adıyla bilinen bu dönemin sonlarında güç ve kuvvetlerini kaybetmişlerdi. Aralarında ihtilaflar çıkmış ahlâkî düşkünlükler iyice yayılmıştı.
- Tarihçilerin verdiği bilgiye göre, onlar giderek iyice azıtmışlardı. Kendilerini Tevrat'a davet için gönderilen peygamberlerini öldürmek dahil her türlü büyük günahları işliyorlardı. Peygamberlerini öldürmeleri yüzünden Allah Teâlâ, onları zâlim ve cebbar hükümdarlarla cezalandırdı.
- Başlarına geçen bu hükümdarlar onlara zulmediyor, içlerinden pek çoğunu öldürüyorlardı. Ayrıca Allah, komşu milletleri de onlara musallat kıldı. Amâlika Arapları, Arâmîler ve Filistinliler, onlara sık sık saldırıda bulunuyorlardı.

İsrâiloğulları'nın Peygamberlerinden Bir Hükümdar İstemeleri

- Mısır ve Filistin arasındaki bölgede yaşayan Amâlika Arapları, m.ö. 1000 yıllarında kralları Câlut komutasında İsrâiloğulları'na karşı saldırıya geçerek onları yurtlarından sürüp-çıkarmışlar, kadın ve çocuklarının çoğunu esir almışlardı. Gazze ve Askalan üzerine düzenledikleri bu taarruz esnasında, onların kutsal saydığı Tâbut'u da (Ahid sandığı) alıp götürmüşlerdi.
- İçinde Hz. Musa'dan kalan kutsal emânetlerin bulunduğu bu sandığa büyük değer veren İsrâiloğulları, savaşlara giderken, onu ordularının önünde götürürler, onun sayesinde cesaret kazandıklarına inanırlar ve onu vesile kılarak Allah'tan yardım isterlerdi.
- İsrâiloğulları ileri gelenleri, zillet ve sıkıntılarla yüz yüze oldukları bu dönemde, Kur'ân'da ismi zikredilmeyen yaşlı peygamberleri Samuel'e başvurarak, kendilerini ağır hezimete uğratan Kral Câlûtla yapmak

istedikleri savaşlarda kendilerine komuta edecek bir hükümdar/komutan tayin etmesini istediler. Onların dönekliklerini çok iyi bilen bu peygamber, bir hükümdar tayin edilmesi ve bu yüzden savaşın kendilerine farz kılınması durumunda, savaştan kaçmalarından korktuğunu belirterek onlara bu istekten vazgeçmelerini söyledi.

- Ancak onlar, yurtlarından çıkarıldıkları, kadınları ve çocukları ellerinden alındığı için savaştan başka yapacak bir şeyleri kalmadığını; dolayısıyla tayin edilecek şahsın komutasında kesinlikle savaşacaklarını beyan ettiler.
- Kur'ân-i Kerim'de, Tâlût'un Allah tarafından hükümdar seçildiği bildirilmekte, ancak onun peygamberliğinden bahsedilmemektedir. Hadislerde de bu konuda bir bilgi mevcut değildir. Tevrat ise onu peygamber olarak tanıtır (Samuel, 1/9-13).
- Onların ısrarı üzerine, Yüce Allah, Tâlut isimli şahsın kral tayin edilmesini emretti ve bununla birlikte Samuel'in tahmin ettiği gibi

onlara savaşı farz kıldı. Bir süre sonra Samuel'in korktuğu durum ortaya çıktı. Çünkü bu teklifi yapanlar, içlerinden çok azı hariç, verdikleri kesin söze rağmen bahaneler uydurarak savaştan geri durdular. Bu tavırları, apaçık bir haksızlık ve zulümdü ve bunun karşılığını alacakları muhakkaktı. Kur'ân-ı Kerim, onların bu dönekliğini şöyle haber vermektedir:

- ***"Musa'dan sonraki dönemde İsrâiloğulları'nın ileri gelenlerini görmedin mi? Peygamberlerinden birine, 'Bize bir hükümdar gönder de Allah yolunda savaşalım!' demişlerdi. O peygamber, 'Ya savaş size farz kılındığında gitmeyecek olursanız?' demişti. Onlar ise, 'Yurdumuzdan çıkarıldığımız ve çocuklarımızdan uzaklaştırıldığımız bu durumda da mı Allah yolunda savaşmayız?' demişlerdi. Ama savaş onlara farz kılınınca, az bir kısmı müstesna yüz çevirdiler. Allah zâlimleri bilir.***[4]

[4] Bakara, 2/246.

- Samuel peygamber, kavminin ileri gelenlerine, Allah'ın onların isteğini kabul ederek başlarına Tâlût isimli şahsı hükümdar tayin ettiğini bildirmişti. Bu şahıslar, Allah'ın kendileri için yapmış olduğu tayini reddederek, soylu bir aileye mensup olmadığı bahanesiyle Bünyamin oğullarından olan Tâlût'un hükümdarlığına/komutanlığına itiraz ettiler. Onlara göre hükümdarlık hakkı, bu şahıs gibi halk tabakasından sıradan bir insana ait olamazdı.
- Bu makam, ancak içlerinden soylu ve zengin birine yakışırdı. Yükselen itirazlar üzerine Samuel peygamber, hükümdarlık ve komutanlıkta ehliyetin mal ve mülkle değil, siyâsî, idâri ve askerî bilgiler ve beden gücüyle alâkalı olduğunu söyleyerek, Allah Teâlâ'nın Tâlut'u bilgisi ve beden gücüyle bu makama lâyık gördüğünü açıklamaya çalıştı. Onu saltanata seçen Allah'ın, mülkü istediğine vereceğini söyledi:

- ***Peygamberleri onlara, 'Allah size şüphesiz, Tâlût'u hükümdar olarak gönderdi.' dedi. Bunun üzerine onlar, 'Biz hükümdarlığa ondan daha lâyık iken ve ona malca da bir bolluk verilmemişken, nasıl olur da başımıza hükümdar olabilir?' dediler. Peygamberleri şöyle cevap verdi: 'Doğrusu Allah, onu sizin üzerinize beğenip seçmiş, bilgice ve vücutça gücünü arttırmıştır. Allah, hükümdarlığı dilediğine verir. Allah'ın ilmi her şeyi kuşatır, bilir.***[5]

---

[5] Bakara, 2/247.

Talut'un Hükümdarlığının Alâmeti

- İleri gelenlerin itirazı üzerine Samuel peygamber, Tâlût'un-hükümdarlığının alâmeti olarak, Hz. Musa'nın Tâbut/Ahit sandığının, düşmandan alınıp Tâlut'a getirileceğini haber verdi.
- Câlut tarafından alınmış olan bu tâbutun melekler tarafından taşınacağını ve Cenab-ı Hak'tan kendilerine bir sekînet getireceğini müjdeledi ve bunda inananlar için kuvvetli bir delilin mevcut olduğunu söyledi:
- ***Peygamberleri onlara, 'Onun (Tâlût'un) hükümdarlığının alâmeti, size tâbutun/sandığın gelmesidir. Onda Rabbinizden gelen bir güven duygusu ve Musa ve Harun ailesinin bıraktıklarından kalanlar vardır; onu melekler taşır. Eğer inanmışsanız bunda sizin için delil vardır.' dedi.***[6]

---

[6] Bakara, 2/248.

- Görüldüğü gibi, bu âyette tâbutun melekler tarafından geriye getirildiği bildirilmektedir. Tevrat'ta ise, düşmanın ondan sıkıldığı ve sonunda iki sığırın çektiği bir arabaya koyup Beyt-Şemes istikametinde yola çıkardığı kaydedilmektedir (Samuel, 1/4,5,6).

Talut Ordusunun İmtihanı Ve Kazanılan Zafer

- Allah'ın emriyle Samuel tarafından İsrailoğulları'nın başına hükümdar/komutan tayin edilen Tâlut, Allah yolunda cihad için hazırladığı büyük ordusunun başına geçtiğinde, askerlerine moral vermek maksadıyla cihadın faziletinden bahsettiği konuşmalar yaptı.
- Rivayete göre, tâbut geri geldiği için zaferden ümitlenmişler ve orduya büyük bir katılım olmuştu. Ardından ordusuna hareket emrini verip uzun bir mesafe katetti. Ancak o, düşmanla karşılaşmadan önce, vereceği emirlere itaat hususunda askerlerini bir denemeye tâbi tutmak istedi.

- ***"Tâlut, ordusuyla birlikte ayrıldıktan sonra, askerlerine şu açıklamayı yaptı: 'Doğrusu Allah, sizi bir ırmakla imtihan edecektir. O ırmağın suyundan içenler benden değildir. Irmağın suyuna dokunmayanlar ise bendendir, elleriyle sâdece bir avuç içenler de affedilecektir.' Onlardan pek azı hariç, sudan içtiler.***
- **فَلَمَّا جَاوَزَهُ هُوَ وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ قَالُوا لَا طَاقَةَ لَنَا الْيَوْمَ بِجَالُوتَ وَجُنُودِهِ**
- ***Tâlut ve inananlar ırmağı geçince, bâzıları, 'Bugün Câlut ve ordusuna karşı koyacak gücümüz yok.' dediler.***
- **قَالَ الَّذِينَ يَظُنُّونَ أَنَّهُمْ مُلَاقُو اللَّهِ كَمْ مِنْ فِئَةٍ قَلِيلَةٍ غَلَبَتْ فِئَةً كَثِيرَةً بِإِذْنِ اللَّهِ وَاللَّهُ مَعَ الصَّابِرِينَ**

- ***Allah'a kavuşacaklarına inananlar ise, 'Nice sayısı az topluluklar, sayısı çok topluluklara Allah'ın izniyle galip gelmişlerdir. Allah sabredenlerle beraberdir dediler."***[7]

- Bu imtihanı kazanarak Tâlût'un komutasında savaşa katılan küçük ordunun mevcudu hakkında bazı rakamlar verilmiştir. Bu rivayetlerden biri, ashabtan Berâ b. Âzib'in şu sözüdür: "Biz Muhammed ashabı, Bedir savaşına katılan ashabın sayısının, Câlut'a karşı savaş için, Tâlutla birlikte nehri geçerek savaşa katılan askerin sayısı kadar, yani 310 küsur kişi olduğundan bahsederdik ki, Tâlutla birlikte nehri ancak mü'minler geçmiştir." (Ahmed b. Hanbel, Müsned, IV, 290).
- Tabî tutuldukları imtihanı başararak Tâlût'tan ayrılmayan askerlerin oluşturduğu küçük ordu, zafere inanmış bir halde, düşman karşısında cesaret, sabır ve zafer vermesi için Allah'tan yardım dileyerek yoluna

[7] Bakara, 2/249.

devam etti. Bu inanmışlar ordusu, yapılan savaşta, Cenab-ı Hakk'm yardımıyla, kendisinden kat kat fazla olan Câlût ordusuna karşı kesin bir zafer kazandı.

- Bu savaş esnasında Tâlût'un ordusunda bir nefer olarak bulunan Hz. Dâvud, düşman ordusunun başkomutanı Kral Câlût'u öldürmüştü.
- Allah Teâlâ, Tâlût'tan sonra hükümdarlığı ve Samuel'den sonra da peygamberliği ona verdi. Bu husus Kur'ân-ı Kerim'de şöyle açıklanmaktadır:
- وَلَمَّا بَرَزُوا لِجَالُوتَ وَجُنُودِهِ قَالُوا رَبَّنَا أَفْرِغْ عَلَيْنَا صَبْرًا وَثَبِّتْ أَقْدَامَنَا وَانْصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ
- ***Calut ve ordusuna karşı çıktıklarında, 'Rabbimiz! Bize sabır ver, sebatımızı artır, inkâr eden millete karşı bize yardım et!' dediler.***

- فَهَزَمُوهُم بِإِذْنِ اللَّهِ وَقَتَلَ دَاوُودُ جَالُوتَ وَآتَاهُ اللَّهُ الْمُلْكَ وَالْحِكْمَةَ وَعَلَّمَهُ مِمَّا يَشَاءُ وَلَوْلَا دَفْعُ اللَّهِ النَّاسَ بَعْضَهُمْ بِبَعْضٍ لَفَسَدَتِ الْأَرْضُ وَلَكِنَّ اللَّهَ ذُوفَضْلٍ عَلَى الْعَالَمِينَ

- ***Onları Allah'ın İzniyle bozguna uğrattılar. Davut, Câlût'u Öldürdü. Allah, Davud'a saltanat ve hikmet verdi ve ona dilediğinden öğretti. Allah'ın insanları birbiriyle savması olmasaydı, yeryüzünün düzeni bozulurdu. Fakat Allah âlemlere lütufkârdır.***[8]

- Kur'ân'da, Hz. Dâvud'un Câlut'u nasıl öldürdüğünden bahsedilmemiştir. Kitab-ı Mukaddes ise, ordunun önüne çıkan Câlut'un İsrailoğulları askerlerine meydan okuyarak mübareze için er dilediğini, kimsenin

---

[8] Bakara, 2/250-251.

onun karşısına çıkmak cesaretini bulamadığı bir anda, orduda bir nefer olarak bulunan Hz. Dâvud'un cesur bir şekilde onun karşısına çıkarak onu öldürdüğünü anlatır. Ayrıca Tâlût'un kızıyla evlendirilen Hz. Dâvud (a.s.)'ın kayınpederinin vefatından sonra İsrailoğulları'nın başına hükümdar olduğunu bildirir (Samuel 1/ 17-18).

- Hz. Dâvud, Amâlika hükümdarını öldürmesinden sonra meşhur oldu. Bu olaydan bir süre sonra, âyette geçtiği gibi, Cenab-ı Hak, kendisine hükümdarlık ve peygamberlik verdi. Beytüllahm'de yaşayan Yuda kabilesine mensup sıradan bir genç iken, bundan sonra, şöhreti kısa sürede yayıldı. İsrâiloğulları, onun sayesinde yeni başarılar kazanmaya başladılar.

Hz. Dâvud'ın Hükümdarlığı

- Hz. Dâvud, Yahuda b. Yakub soyundan, Beytüllahim' de oturan Îşâ (Yesse) b. Obad'in oğludur. Rivayete göre, İsrailoğulları, Tâlût'un ölümünden sonra, hazinelerin anahtarlarını ona vererek onu hükümdar yapmışlardır. Hükümdar olmasının ardından Allah, ona peygamberlik de vermiş ve kendisine Zebur'u vahyetmiştir. Ayrıca, demiri onun için yumuşatarak, zırh sanatını ilk defa ona öğretmiştir. Ona benzeri görülmemiş güzellikte bir ses vermiş, dağlar ve kuşların onunla birlikte teşbihte bulunmasını lütfetmiştir.
- Cenab-ı Hak, Hz. Dâvud'a, hem hükümdarlık hem de peygamberlik verdiğini birkaç yerde bildirmiştir. Bu âyetlerde, ona güçlü bir saltanat yanında, iyi bir idarecinin muhtaç olduğu hakkı bâtıldan ayırma ve âdil davranma kabiliyetinin verildiği bildirilmiş, ondan insanlar arasında âdil davranması, bu hususta hiç bir şekilde arzularına kapılmaması

istenmiştir. Arzu ve hevese göre hüküm vermenin idareciyi haktan saptıracağı; bu şekilde davranarak Allah'ı unutup O'nun yolundan ayrılanların âhirette şiddetle cezalandırılacağı vurgulanmıştır:

- ***Davud'un hem hükümranlığını kuvvetlendirmiş, hem de kendisine hikmet ve hakkı bâtıldan ayırdetme kabiliyeti vermiştik.***[9]

******

- ***O zaman biz, ona şöyle vahyetmiştik: 'Ey Davud! Seni şüphesiz yeryüzünde halifemiz kıldık, o halde insanlar arasında adaletle hükmet! Sakın keyfe uyma ki, yoksa seni Allah'ın yolundan saptırır. Doğrusu, Allah'ın yolundan sapanlara, hesap gününü unutmalarına karşılık çetin bir azap vardır.***[10]

---

[9] Sad, 38/20.
[10] Sada, 38/26.

- Güçlü bir ordu kuran Hz. Dâvud, Kudüs'ü başkent yaptı. Devlet işlerini tanzim etti, göçebe halkını yerleşik medeniyete geçirdi, onun liderliğinde ilk defa, sınırları Akabe körfezinden Fırat kıyılarına uzanan Müslüman bir devlet kurulmuş, vâdedilen bölge İsrailoğulları'nın hâkimiyetine geçmiş oldu.

Peygamberliği Ve Kendisine Zebur'un Verilmesi

- İsrâiloğulları peygamberlerinden kendisine kitap verilen ikinci peygamber Hz. Dâvud'dur. Onun şahsında peygamberlik ile hükümdarlığı birleştiren Yüce Allah, ona dört ilâhî kitaptan biri olan Zebur'u vahyetmiştir. Onun peygamberliği ve kendisine Zebur'un verilmesiyle ilgili âyetlerde şöyle denilmektedir:

- ***Şüphesiz ki biz, Nuh'a ve ondan sonra gelen peygamberlere vahyettiğimiz gibi sana da vahyettik. İbrahim'e, İsmail'e, İshak'a, Yakub'a, torunlarına, İsa'ya, Eyyüb'a, Yunus'a, Harun'a ve Süleyman'a da vahyettik. Davud'a Zebur'u verdik.***[11]

- Yahudiler ve hıristiyanlar, Zebur'a "mezâmir/mezmurlar" adını verirler. Mezamir, dînî muhtevalı şiirlerin bulunduğu mecmua demektir. Bu kasidelerin bir kısmı törenlerde okunan ilâhilerdir. Bir kısmı dua, bir kısmı da Allah'ın azabı ve mükafatı konularını anlatır.
- Kitab-ı Mukaddes'te "Mezmurlar" ismi altında Hz. Dâvud'a nisbet edilen ve tamamı şiir ve ilâhi olan bölüm, anonim bir mahiyet arz eder. 150 mezmurdan meydana gelir ve kendi içinde beş kitaba ayrılmıştır.

---

[11] Nisa, 4/163.

- Orijinali mevcut olmayan Zebur'un, hikmet vaaz ve dualardan ibaret olduğu tahmin edilmektedir. Nitekim Kurtubî, şöyle demiştir:
- "Zebur, yüz elli sûredir ve içinde hiç bir hüküm yoktur. İçindekilerin tamamı, hikmetler, vaazlar ve Allah Teâlâ'ya hamd, O'nu teşbih ve medihten ibarettir."

Hz. Davud'un Baktığı Bâzı Dâvalar

- **1. Başkasının Ekinini Yiyen Koyun Sürüsü:**
- Hz. Dâvud, bir peygamber ve bir hükümdar olarak dâvalara bizzat kendisi bakardı. Kur'ân-ı Kerim, ona arz edilen dâvalardan ikisi hakkında bilgi vermiştir. Bunlardan biri, çobansız bir koyun sürüsünün geceleyin bir ekini tahrip etmesiyle ilgilidir. Bu koyun sürüsü, bir gece çobansız kalmış, başkasına âit ekili bir tarlaya girerek ekini yemişti. Ekin sahibi, Hz. Dâvud'a gelerek sürü sahibinden davacı oldu. İki tarafı dinleyen Hz. Dâvud, koyunların değerinin yenilmiş ekin mahsulünün değerine denk olduğunu düşünerek koyun sürüsünün ekin sahibine verilmesine hükmetmişti.
- Onun huzurundan çıkan dâvâcı ve dâvâlı, onun verdiği kararı, dışarıda bekleyen oğlu Hz. Süleyman'a anlattılar. Onları dinledikten sonra meseleyi değerlendiren Hz. Süleyman, daha isabetli bir çözüm bul-

duğunu düşünerek hemen babasının yanına girdi. Ona, aynı zamanda verdiği karar sonucu zor duruma düşen dâvâlıyı da memnun edecek ve neticede her ikisinin de yararına olacak bir çözüm bulduğunu söyledi. Babası çözümünü açıklamasını isteyince, görüşünü şöyle bildirdi:

- "Sürü sahibi tarlayı alır, orayı sürüp eker, sulama işlerini yapar ve dava konusu ekinin yenilmezden önceki seviyesine gelmesini bekler. Tarla sahibi ise koyun sürüsünü alır, ekinin yetişmesine kadar geçecek bu müddet içinde, koyunların sütünden, yününden ve kuzularından istifade eder. Bu sürenin sonunda, koyunlar sahibine, ekili tarla da sahibine geri verilir."
- Hz. Süleyman'ın bu kararını yerinde bulan Hz. Dâvud, oğlunu tebrik ederek verdiği kararı geri aldı ve dâvanın bu şekilde çözülmesini emretti. Bu mesele, Kur'ân-ı Kerim'de kısaca anlatılmış, Hz. Süleyman'ın iki şahıs hakkında verdiği hükmün, kendisine Allah Teâlâ tarafından bildirildiği ifâde edilmiştir:

- ***"Ey Muhammed! Dâvud ve Süleyman'ı da hatırla! Hani o ikisi, kavmin koyunlarının yediği bir ekin hakkında hüküm veriyorken, biz onların hükümlerine şahit idik. Bu meselenin hükmünü Süleyman'a bildirdik. Biz, onların her birine hüküm ve ilim verdik.***[12]

- Her ikisi de peygamber olduğu halde, aynı konu hakkında farklı görüş belirtmeleri, Allah vergisi güç ve yeteneklerine rağmen peygamberlerin de, gücü sınırlı birer insan olduğunu göstermektedir. Allah Teâlâ, bu meselede, en doğru çözümü Hz. Süleyman'a haber vermiştir.
- Bu örnek, yetkili bir şahsın herhangi bir konuda içtihadıyla hüküm vermesi durumunda, yanılmasının da normal olduğunu ortaya koyar. Nitekim Peygamberimiz şöyle buyurmuştur:

---

[12] Enbiya, 21/78-79.

- إِذَا حَكَمَ الْحَاكِمُ فَاجْتَهَدَ ثُمَّ أَصَابَ فَلَهُ أَجْرَانِ، وَإِذَا حَكَمَ فَاجْتَهَدَ ثُمَّ أَخْطَأَ فَلَهُ أَجْرٌ

- *«Eğer bir fakih, doğru hükme varabilmek için elinden gelen çabayı harcarsa, doğru hüküm verdiğinde iki sevap, yanlış hüküm verdiğinde ise bir sevap kazanır.»*[13]

[13] Buhari, Müslim.

- **2. Koyun Sahibi İki Kardeş:**
- Hz. Dâvud'un ümmeti arasında çıkan anlaşmazlıklarla ilgili dâvalara bizzat baktığını gösteren ikinci örnek ise, koyun sahibi iki kardeş arasında çıkan ihtilâf hakkındadır. Hz. Dâvud, mescidinin mihrabında ibâdetle meşgul bulunuyorken, söz konusu iki adam, duvarı tırmanarak onun yanına girivermişlerdi. Hz. Dâvud, kapıyı bırakıp duvardan atlayarak gelmeleri sebebiyle onlardan çekinmişti.
- Onun korktuğunu fark eden bu iki şahıs, onu teskin etmeye çalışarak, yanına aralarında çıkan bir anlaşmazlığı çözmesini istemek niyetiyle geldiklerini açıkladılar ve ondan âdil bir karar beklediklerini söylediler. Daha sonra onlarla Hz. Dâvud arasında geçen konuşma, Yüce Allah tarafından Rasulullah'a şöyle bildirilmiştir:

- *"Ey Muhammed! Bir de sana davacıların haberi ulaştı mı? Hani duvarına tırmanıp Davud'un yanına, ibâdetgâhı olan mihraba girmişlerdi de, O onlardan korkmuştu. Şöyle demişlerdi: 'Korkma biz, birimiz diğerinin hakkına tecavüz etmiş iki davacıyız; aramızda adaletle hükmet, haktan ayrılma, bizi doğru yola çıkar.'*
- *Biri şöyle devam etti: 'Bu benim kardeşimdir, onun doksan-dokuz koyunu, benim ise bir tek koyunum var. Böyle iken, o tek koyunu da bana ver dedi ve yaptığımız tartışmada beni yendi.' Dâvud ona şöyle dedi: 'Andolsun ki, kardeşin, senin bir koyununu kendi koyunlarına katmak istemekle, sana haksızlıkta bulunmuştur.*
- *Doğrusu mallarını birbirine katıp karıştıran ortakların çoğu birbirlerinin haklarına tecavüz ederler, inanıp yararlı iş işleyenler bunun dışındadır ki, onların sayıları da pek azdır!'*
- *Dâvud, kendisini denediğimizi sanmıştı da, hemen Rabbinden mağfiret dileyerek eğilip secdeye kapanmış, tevbe etmiş Allah'a*

yönelmişti. Biz de Davud'u bu acele hükmünden dolayı bağışlamıştık. Katımızda onun yakınlığı ve güzel bir geleceği vardır.[14]

- İki kardeş arasında çıkan anlaşmazlık ve onların ihtilafının çözümü hakkındaki doğru bilgiler bunlardan ibarettir. Kur'ân-ı Kerim ve sahih hadislerde başka bilgi bulunmamaktadır. Ayetler, Hz. Dâvud'un usûlüne uygun bir muhakeme yapma ve iki hasım arasında âdil davranma hususunda bir imtihana tâbi tutulduğunu göstermektedir. Ancak ona gelen davacılar, anlaşıldığına göre, onu etkilemek maksadıyla, meseleyi arz ederken tahrik edici bir tarzda konuşmuşlardır.
- Hz. Dâvud, onlardan birinin ifâdesini dinleyince meselenin açık bir haksızlık olduğu neticesine varıp hemen kararını vermiş ve öbürünü

[14] Sad, 38/21-25.

dinlemeye gerek duymamıştır. Halbuki, adaletle hüküm verebilmesi için, diğerini de dinlemesi gerekiyordu. Hz. Dâvud, bu hatasını hemen anlamış, bundan dolayı tevbe ederek Rabbinden mağfiret dilemişti.

- Ayetlerde geçen imtihanla kastedilen husus, pek çok âlime göre, Hz, Dâvud'un iki hasımdan birini dinleyip, daha diğerinin sözlerini dinlemeden acele hüküm vermesidir. Başka bir görüşe göre ise, idare ve saltanatı üslenince, Allah tarafından bir imtihana tâbi tutulduğunu idrak etmesidir. Çünkü birçok hâkim gibi adaletsiz davranarak yanlış hüküm vermekten korkmuştur.
- Bu hususta başka görüşler de nakledilmiştir. Bir görüşe göre, Hz. Dâvud, günlerini sırasıyla, bir gününü yalnız başına kalarak ibâdetle, bir gününü insanlar arasında hâkimlik yapmakla, bir gününü va'z ve irşad ile geçirirdi. Yalnız başına kaldığı ibadet günlerinde kapısını kilitler, huzuruna girmek isteyenleri kabul etmezdi. İşte bu yüzden, âyette iki kardeş olarak tanıtılan insan suretindeki iki melek, onun yanına duvardan girmek zorunda kalmışlardı.

- Başka bir görüşe göre ise, Hz. Dâvud'un yanına beklenmedik bir anda giren bu iki şahıs, onun düşmanlarıydı ve onu öldürmek niyetiyle gelmişler, ancak onun yalnız olmadığını görünce bundan vazgeçmişlerdi. Bu esnada, Hz. Dâvud, içinden onlardan intikam almayı geçirmiş; ancak bunu yapmamıştır. Sonunda bir an bile olsa intikam duygusuna kapıldığından dolayı tevbe etmiştir.
- Ne var ki, bâzı rivayetlerde âyetteki, "dişi koyunlarla kadınların kastedildiği söylenerek, hayalî bir günahtan bahsedilmiş ve bu yüzden Hz. Dâvud'a büyük bir iftira atılmıştır. Ehl-i kitab'a mensup müfteriler tarafından onun aleyhinde uydurulan bu masal (II. Samuel, 12/1-6) maalesef, bir takım değişikliklerle de olsa, bâzı müfessir ve tarihçilerimiz tarafından da aktarılmıştır (bu rivayetler için bkz. Salebi, 279-284). Bu İftira, özetle Hz. Dâvud'un Hitti Uriya adındaki bir komutanını, karısıyla evlenebilmek için cephede ön safa sürmesi, böylece onun öldürülmesini temin ederek, neticede onun karısı ile evlenmesi şeklindedir.

- Râzî, peygamberlerin masumiyetiyle asla bağdaşmayan bu masal hakkında, değil inanmak şüphe etmenin dahi büyük bir vebal olacağına işaret ederek şöyle der: "O masalın hülâsası, bir Müslümanın haksız yere öldürülmesini istemek ve onun hanımına göz koymaktır. Bunların ikisi de büyük günahtır. Hiç bir akıl sahibi, Hz. Dâvud hakkında böyle bir zanda bulunamaz."

- Hz. Ali, hikâyecilerin Hz. Dâvud'a attıkları bu iftirayı anlatanlara peygamberlere iftira atma cezası vereceğini açıklamış ve onlara 160 değnek vuracağını ilan etmişti.

- İbn Kesir, bu konuda anlatılanların büyük kısmının îsrâiliyyat olup pek çoğunun kesin yalan olduğunu söyleyerek bu haberleri vermeden geçmeyi tercih etmiştir. Dolayısıyla Hz. Dâvud'a suç isnad eden bu rivayetlere güvenmeyi gerektirecek hiçbir delil yoktur.

- **3. Çocuk Hangi Kadının?**
- Hadis kaynaklarında Hz. Dâvud ile oğlu Hz. Süleyman'ın farklı kararlar verdikleri diğer bir olaydan daha bahsedilmektedir:
- Ebu Hureyre'den nakledilen bir hadiste anlatıldığına göre, birer erkek çocuk sahibi olan iki kadın birlikte yola çıkmışlardı. Önlerine çıkan bir kurt, yaşlı kadının çocuğunu kapıp götürdü. Çocuğunu kaybeden yaşlı kadın, öbürünün çocuğunu alabilmek için, kurdun kaptığı çocuğun yol arkadaşının çocuğu olduğu iddiasıyla Hz. Dâvud nezdinde davacı oldu.
- Sağ kalan çocuğun kendi çocuğu olduğunu söyleyip onun kendisine verilmesini istedi, iki kadını dinleyen Hz. Dâvud, konuşmalarına bakarak yaşlı kadını haklı bulmuş ve onun lehine karar vermişti.
- Babasının huzurundan çıktıkları esnada bu iki kadınla karşılaşan Hz. Süleyman, onları dinlemek istedi. Meseleyi öğrenince de, babasının huzuruna çıkarak, hakikati ortaya çıkaracak bir çözüm yolu bulduğunu söyledi. Ardından düşündüğünü yapmak için bir bıçak istedi ve iki

kadına hitap ederek sağ olan çocuğun vücudunu ikiye ayırıp ikisi arasında paylaştıracağını söyledi.

- Onun sözleri genç kadını korkutmuştu, hemen ileri atıldı ve çocuğun yaşlı kadına ait olduğunu söyleyerek, ondan çocuğu kesmekten vazgeçmesini ve çocuğun yaşlı kadına verilmesini istedi.
- Hz. Süleyman ise, aradığı delili, çocuğun kesilmesine razı olmayan genç kadının bu davranışında bulmuştu. Çocuğu kurtarmak isteyen bu kadının çocuğun gerçek annesi olduğunu anlayarak onun lehine karar verdi ve çocuk, ona teslim edildi.

Hz. Davud'a Zırh Sanatının Öğretilmesi

- Yüce Allah, Hz. Dâvud'a nübüvvetle birlikte saltanata da sahip olduğundan, düşmanlarına karşı korunabilmeleri için, savunma âleti olarak zırh yapma sanatını öğretmiştir. Kur'ân-ı Kerim'de mü'minlerin muhafazasına yönelik bu hüner hakkında şöyle denilmektedir:
- ***Şüphesiz ki biz, Davud'a nezdimizden bir nimet verdik. «Ey dağlar ve kuşlar! Dâvud tesbih ettikçe siz de onun tesbihini tekrarlayın.» dedik. Onun için demiri yumuşattık. Ona, «Geniş zırhlar imal et, dokumasını ölçülü ve sağlam yap.» diye vahyettik. Davud'a ve ailesine şöyle dedik: «Ey insanlar! Yararlı işler yapın; doğrusu ben yaptıklarınızı görüyorum.»***[15]

---

[15] Sebe, 34/10-11.

Elinin Emeği İle Geçinmesi

- Hz. Peygamber, çeşitli vesilelerle alın terinin önemini dile getirmiş, Hz. Dâvud'un da kendi kazancı ile geçindiğini ve başkalarına yük olmadığını belirtirken şöyle buyurmuştur:
- مَا أَكَلَ أَحَدٌ طَعَامًا قَطُّ خَيْرًا مِنْ أَنْ يَأْكُلَ مِنْ عَمَلِ يَدِهِ ، وَإِنَّ نَبِيَّ اللَّهِ دَاوُدَ – عَلَيْهِ السَّلاَمُ – كَانَ يَأْكُلُ مِنْ عَمَلِ يَدِهِ
- *"Hiç kimse elinin emeğinden daha hayırlı bir yemek yememiştir. Allah'ın nebisi Davud (a.s.) da kendi elinin emeğinden yerdi.“*[16]

---

[16] Buhari.

Tesbih Ve Zikri-Namaz Ve Orucu

- Cenab-ı Hak, nezdinden bir lütuf olarak, dağların ve kuşların Hz. Dâvud ile birlikte tesbihte bulunmasını emretmişti. Bu mucize sayesinde Hz. Dâvud, kendisiyle beraber tesbih ve zikirde bulunan dağların ve kuşların seslerini duyabiliyordu.
- İbn Kesir'in söylediğine göre, Hz. Dâvud güzel sesiyle Zebur'u okurken, onu dinleyen kuşlar, havada onun etrafında toplanır, ona uyarak onunla birlikte tesbih ederlerdi. Bu esnada, dağlar da bu tesbihi yansıtır, onun nağmeleri gibi nağmeler çıkarırdı.
- Onun sesi, orta ve kalın gür bir sesti. Nitekim bu tür seslere, ona nisbetle "Dâvûdî ses" denilmiştir. Ona verilen bu nimet, Kur'ân-ı Kerim'de şöyle dile getirilmektedir:

- ***"Şüphesiz ki biz, Davud'a nezdimizden bir üstünlük verdik. 'Ey dağlar ve kuşlar! Dâvud tesbih ettikçe siz de onun tesbihini tekrarlayın.' dedik. Onun için demiri yumuşattık.***[17]

- Rasulullah da, Kur'ân-ı Kerim tilâvetini beğendiği arkadaşlarından Ebu Musa el-Eş'arî'ye hitap ederken şöyle demiştir:

- **يَا أَبَا مُوسَى لَقَدْ أُوتِيتَ مِزْمَارًا مِنْ مَزَامِيرِ آلِ دَاوُدَ**

- *"Ey Ebu Musa! Sana, Âl-i Davud'un mezamirinden bir mizmâr verilmiştir.*[18]

[17] Sebe, 34/10.
[18] Buhari.

- Hz. Dâvud, bedenen oldukça güçlü olup, son derece sabırlı ve şükrü dilinden düşürmeyen bir peygamberdi. O, çok çalışır, çok ibadet eder ve çok gözyaşı dökerdi. Allah'a çok yönelen bu yüce peygamber, diğer nebiler gibi müşriklerin kötülüklerine mâruz kalmış, bu kötülüklere karşı sabretme hususunda da bayraklaşmıştı.
- Nitekim Cenab-ı Hak, Mekke müşriklerinin kötülükleriyle yüz yüze olan Sevgili Peygamberimiz'i teselli için onu da örnek göstermiştir:
- ***"Ey Muhammed! Kâfirlerin söylediklerine sabret; güçlü kulumuz Davud'u hatırla. O, işlerinde daima Allah'a yönelirdi. Biz, dağları onun emrine vermiştik, akşam sabah onunla beraber tesbih ederlerdi. Kuşları da toplu halde onun buyruğu altına vermiştik. Hepsi de ona uyarak zikir ve tesbihte bulunurlardı.***[19]

[19] Sad, 38/17-19.

- Rasulullah’a, ashabından Abdullah b. Amr'ın, haftanın bütün günlerinde oruç tuttuğu, gecelerini de namazla geçirdiği söylenmişti. Ona bu şekilde ibâdete gücünün yetmeyeceğini hatırlattı ve bâzı günler oruç tutup bâzı günler tutmamasını, gecenin bir kısmında uyuyup bir kısmında ibâdet etmesini, ayrıca ayda üç gün oruç tutmasını tavsiye etti.
- Abdullah'ın bunu az bulduğunu ve bundan daha fazlasına güç yetirebileceğini söylemesi üzerine, bu defa bir gün oruç tutup iki gün tutmamasını tavsiye etti. Abdullah'ın bundan fazlasına da tahammül edebileceğini bildirmesi üzerine, ona en hayırlı dediği Hz. Dâvud orucunu tavsiye ederek şöyle dedi:
- Abdullah ibn Amr şöyle demiştir: Benim şöyle dediğim Rasulullah’a haber verilmiş:
- وَاللَّهِ لَأَصُومَنَّ النَّهَارَ، وَلَأَقُومَنَّ اللَّيْلَ مَا عِشْتُ
- "Vallâhî yaşadığım müddetçe ben gündüzleyin oruç tutacağım, geceleyin namaz kılacağım"

- Bunu duyan Rasûlullah Abdullah'a:
- أَنْتَ الَّذِي تَقُولُ وَاللَّهِ لَأَصُومَنَّ النَّهَارَ وَلَأَقُومَنَّ اللَّيْلَ مَا عِشْتُ
- *"Vallahi ben muhakkak yaşadığım müddetçe gündüzleyin oruç tutacağım, geceleri namaz kılacağım demekte olan kimse sen misin?"* diye sordu.
- قُلْتُ: قَدْ قُلْتُهُ
- Ben: “Evet, ben bu sözü söyledim”, dedim. Rasûlullah:
- قَالَ: إِنَّكَ لاَ تَسْتَطِيعُ ذَلِكَ، فَصُمْ وَأَفْطِرْ، وَقُمْ وَنَمْ، وَصُمْ مِنَ الشَّهْرِ ثَلاَثَةَ أَيَّامٍ، فَإِنَّ الْحَسَنَةَ بِعَشْرِ أَمْثَالِهَا، وَذَلِكَ مِثْلُ صِيَامِ الدَّهْرِ
- *"Sen bu ağır ibâdeti yerine getirmeye güç yetiremezsin. Onun için bazen oruç tut, bazen tutma; geceleyin kalk namaz kıl ve bir kısmında uyu. Ve her aydan üç gün oruç tut. Çünkü haseneler on misli ile*

karşılanır. Böylece bu üçer günlük oruçlar bütün bir yıl orucu gibi olur" buyurdu.

- **فَقُلْتُ: إِنِّي أُطِيقُ أَفْضَلَ مِنْ ذَلِكَ يَا رَسُولَ اللَّهِ،**
- Ben: "Yâ Rasûlallah, ben bundan fazlasına da güç yetiririm", dedim.
- **قَالَ: فَصُمْ يَوْمًا وَأَفْطِرْ يَوْمَيْنِ»**
- *"Öyleyse bir gün oruç tut, iki gün oruç tutma"* buyurdu. Abdullah dedi ki:
- **قَالَ: قُلْتُ: إِنِّي أُطِيقُ أَفْضَلَ مِنْ ذَلِكَ،**
- Ben yine: "Ben bundan fazlasına da güç yetiririm", dedim. Rasûlullah:
- **قَالَ: فَصُمْ يَوْمًا وَأَفْطِرْ يَوْمًا، وَذَلِكَ صِيَامُ دَاوُدَ وَهُوَ أَعْدَلُ الصِّيَامِ**
- *"Öyleyse bir gün oruç tut, bir gün tutma. îşte bu, Dâvûd Peygamber'in orucudur. Bu, oruçların en âdilidir"* buyurdu.

- قُلْتُ إِنِّي أُطِيقُ أَفْضَلَ مِنْهُ يَا رَسُولَ اللَّهِ،
- Ben: “Yâ Rasûlallah, ben bundan fazlasına da güç yetiririm”, dedim. Rasûlullah:
- قَالَ: لاَ أَفْضَلَ مِنْ ذَلِكَ
- *"Bundan daha faziletli oruç yoktur"* buyurdu.[20]

---

[20] Buhari.

- Peygamberimiz, bir başka hadisinde de şöyle buyurmuştur:

- **أَحَبُّ الصِّيَامِ إِلَى اللَّهِ صِيَامُ دَاوُدَ، كَانَ يَصُومُ يَوْمًا وَيُفْطِرُ يَوْمًا، وَأَحَبُّ الصَّلاَةِ إِلَى اللَّهِ صَلاَةُ دَاوُدَ، كَانَ يَنَامُ نِصْفَ اللَّيْلِ وَيَقُومُ ثُلُثَهُ، وَيَنَامُ سُدُسَهُ**

- *Allah Teâlâ'ya en sevimli oruç, Dâvud orucudur. O, bir gün oruç tutar, bir gün iftar ederdi Allah'a en sevimli namaz da, Dâvud namazı idi O, her gecenin yarısında uyur, üçte birinde namaz kılardı. Altıda birinde yine uyurdu.*[21]

[21] Buhari, Müslim.

Vefatı

- Rivayete göre, Hz. Dâvud’un vefatına yakın yıllarda, kavmi arasında korkunç bir taun salgını baş göstermişti. Halkı bu hastalıktan kurtarması için Allah'a yalvarmak isteyen Hz. Dâvud, bu maksatla uygun bir makam aradı ve sonunda kavmini, meleklerin gökyüzüne doğru çıkmakta olduğunu gördüğü mekâna yani Mescid-i Aksâ'nın inşâ edileceği yere götürdü. Orada Allah'a dua ve niyazda bulundu. Duası kabul edilmiş, taun hastalığı ortadan kalkmıştı.
- Hz. Dâvud, duâ ettiği bu mekâna bir mescid yapmaya karar verdi. Ancak inşaatı bitiremeden öldü. Saltanatı Rasûlullah’tan nakledildiğine göre, 40 yıl sürmüştü, öldüğünde 100 yaşında bulunuyordu. Ölümünden önce, oğlu Hz. Süleyman'a Mescid'in inşâatını tamamlamasını vasiyet etmişti. O ölünce, saltanatına, ilmine ve nübüvvetine, oğlu Hz. Süleyman mirasçı kılındı.